

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail-Reg. No. 3088

BOX 520, POSTAL STATION D, TORONTO 9, ONTARIO, CANADA M6P 3K1

No. 11., Vol. 20., 15. listopadu-November 15th, 1986.

BRAVE CANADIAN

No. 418 Squadron

"418 was my first operational squadron and I was a flight commander and also a squadron commander. This was an exciting period in my flying career as we attacked enemy airfields, mostly by night prior to the Normandy Invasion. Also, the squadron helped defend London against the V1 blitz. I had excellent aircrews, a devoted ground staff and morale was very high."

Notes on Aircraft flown in Combat, 1939 - 1945

"With 418 Squadron, I flew the Mark VI Mosquito Fighter Bomber. Its armament of four 20 mm cannons and four .303 machine guns gave it devastating fire power. At sea level, it was probably the fastest piston engine aircraft of its time. 406 Squadron was equipped with the Mark XXX Mosquito which had Mark X A1 radar. After doing intruding on a 'cat's eyes' basis, it was a treat to have A1 radar for picking up enemy aircraft around their airfields."

"AS QUOTED BY THE WING COMMANDER"

WING COMMANDER RUSSELL BANNOCK,
D.S.O., D.F.C. & Bar

One of Canada's most distinguished and courageous pilots of WW2, commanded the RCAF 406 and 418 Squadrons. He was credited with 19 victories and lives in Toronto.

Computers — The New Drug for Young People

Is it an addiction? Who is the slave and who is the master? Are little monsters growing up in a good middle-class environment who reject social contacts and seek refuge in an artificial world? That is how the opponents of technology might see the situation. But young computer enthusiasts derive self-confidence from their hobby. They feel avant-gardist because they have mastered something which seems more likely to instil fear into everyone else, especially adults. They at least do not feel at the mercy of computers for knowledge also means being able to have a say in things.

According to one talented young man who has his own computer firm and business links extending as far as the United States, "You attain your maximum capability in this area of technology at the age of 20. After that, you're on your way down." So, anyone who wants to be successful in computers has to start early. In the United States computer enthusiasts visit holiday computer camps while their less ambitious friends are practising surfing.

Computer addicts also come together in what are known as "user clubs". In Germany these clubs are still strictly divided according to product. Users of the same makes exchange tips and information if they are having problems. Young computer addicts long since got fed up of merely mes-

sing around with American-designed prefabricated video games. They vie with the highly paid game creators who are often not much older and develop their own tele-games. It is not programmes but programming that has made operating computers such a popular hobby for youngsters. Even today around 80 per cent of the 500,000 or so home computers that are found in German households are operated by young people under the age of 20.

Some amateur computer experts even regard it as their mission in this increasingly computerized world of ours to point out the serious operational errors in the data systems of firms and banks. But most enthusiasts are simply young people who are over the moon when they succeed in cracking an adventure game and selling it on the flourishing computer black market. Because computer fun is not exactly cheap. A half-way differentiated game costs as much as 70 marks and, obviously, that is just too much for a lot of parents. But whether they use legal or illegal means, the young computer enthusiasts — and nearly all of them, by the way, are boys — seem to have no problem at all in coping with the digitalized future. Whether they get a job as a clerk, a data processor, or become the head of a personnel department, they all automatically have to work with a computer.

KDO ZAVRAŽDIL PALMEHO ?

/Výtah z úvah veřejněných ve švédském deníku "Göteborgs-Posten"./

Dne 28. února t.r. byl na jedné z hlavních ulic v centru Stockholmu zastřelen švédský ministerský předseda a předseda švédské sociálně demokratické strany, Olof Palme. Švédská policie vynakládá velké úsilí na dopadení vraha, prozatím však bez úspěchu. Sleduje řadu teorií, kdo by mohl být vrahem a jaký motiv ho mohl vést k tomu činu. Byla to msta či šlo o odstranění osoby, kterou některý stát, některá skupina či nějaký jednotlivec považoval za nepřítele pro jeho postoj k některé otázce? Olof Palme byl státník, který se často nerozpokoval říkat, co si myslí. Jako příklad může být uvedeno, že si dovořil kritizovat sovětskou okupaci Československa, vedoucímu muže komunistického režimu v Praze nazval kreaturami diktatury, kritizoval Francovu diktaturu ve Španělsku, Pinochetův režim v Chile a velmi často také kritizoval USA a její státníky pro válku ve Vietnamu. Odsuzoval mezinárodní terorismus. V roce 1975, když bylo západoněmecké vyslanectví ve Stockholmu okupováno německými teroristy Baader-Meinhof ligy, odmítl přistoupit na požadavky teroristů. Z jeho postoje mohl vzniknout motiv pomsty. Palme se pokoušel zprostředkovat ukončení války mezi Iránem a Irákem. Bezúspěšně. Jeden i druhý tábor ho mohl považovat za svého protivníka v té "svaté" válce nesmiřitelných nepřátel. Na Středním východě podporoval Palme Y. Arafata a PLO. A jordánského krále Husseina. Z toho důvodu měl jistě řadu nepřátel z tábora, který stál proti Arafatovi a Husseinovi. Nepřátele měl Palme i ve Švédsku. Mezi ně třeba počítat Evropskou dělnickou stranu EAP a různé neonacistické skupiny nebo jiné extremisty. K EAP patří ve Švédsku někteří mladí lidé, většinou dobře oblečení. Ti byli známi svojí anti-Palmovskou propagandou, zejména v Göteborgu. Neonacistické skupiny, např. Nordická říšská strana NRP se též vyznačovaly ostrým postojem proti Palmemu. Členové NRP jsou často oblečení v krátké olivově zelené bundy, džínsy, vojenské boty a mají vyholenou hlavu. Tito "skinheads" se již projevíli několika násilnými činy. Z jiných skupin, které přicházejí v úvahu při vyšetřování, třeba jmenovat skupinu, která se nazývá "Uchovej Švédsko švédské" a označuje se BSS, a některé zahraniční organizace, které mají pobočky ve Švédsku, např. Kurdická dělnická strana PKK. Není nakonec vyloučeno, že vrahem mohl být i osoba nejednající z vlastního popudu. Některý Švéd s extrémními politickými názory, kterého třeba dráždily některé Palmeho výroky, vyjádřené v televizi nebo na různých shromážděních. Někdo, v němž se nenávisť k Palmemu vystupňovala v průběhu let do té míry, že se odhodlal ho odstranit.

Jak došlo k vraždě? Onoho osudného večera, 28. února 1986, telefonoval Olof Palme svému synovi, že s manželkou půjde do biografu. Šli ze svého bytu pěšky. Palme neměl ten večer doprovod ochranné stráže tajné policie. Shlédl představení v kině a v noci, po 11. hodině se vracelí domů, zase pěšky. Na rohu jedné z příčných ulic se k nim ze zadu přiblížil vrah a vystřelil z blízké vzdálenosti dvě rány. Jedna zasáhla Palmeho do hlavy, druhá lehce škrábala paní Palmeovou. Pravděpodobnost, že by atentát provedla tajná služba cizího státu je malá. Jen náznak o tom, že by ve vraždě ministerského předsedy Švédska měl prsty cizí stát, by měl ohromné politické důsledky. Čin by mohli provést zjednaní "specialisté", kteří dostanou potřebné technické vybavení. Dům, kde Palme bydlil, by byl musel být pozorován alespoň několik dní, neždá se však, že by to bylo možné bez toho, že by to švédská tajná policie neodhalila. Několik hodin po atentátu dostal švéd-

Pokračování na str. 2.

JAN MASARYK

V Československu vzpomněl režimní komunistický tisk syna zakladatele Československého státu, posledního zahraničního ministra demokratického Československa, Jana Masaryka. Jan Masaryk byl po komunistickém puči v roce 1948 zavražděn. A poprvé od této doby, u příležitosti jeho 100. narozenin, bylo režimním tiskem pozitivně Jana Masaryka vzpomenu.

Týdně vycházející časopisy Tvorba a Tribuna, oba proslulé svým dogmatismem, vzpomenu stých narozenin Jana Masaryka a napsaly, že byl "důležitou politickou osobností ve smyslu starosti o svůj národ a zodpovědnosti za svou zemi". S uznáním píše, že Masaryk byl během druhé světové války členem exilové vlády v Londýně a bojoval za uznání existence Československého státu. Ale původně prý byl ovlivněn negativním postojem svého otce k Říjnové revoluci v Rusku.

Dále se ve shodném článku v obou časopisech říká, že Jan Masaryk jako zahraniční ministr vždy souhlasil s linií poválečné vlády — jejím předsedou byl od roku 1946 do 1948 pověstný stalinista Klement Gottwald. Jan Masaryk zůstal i po komunistickém puči v únoru 1948 v Gottwaldově vládě — 10. března téhož roku byl nalezen mrtev pod okny svého služebního bytu v Černínském paláci. — Komunistická chvála smrdí a je podezřelá a jistě sleduje nečistý záměr a cíl. Ať byly tehdy poměry jakékoliv, být se jistě stala i řada velmi závažných chyb — omitáme rozhodně a jasně tyto komunistické výpočty a záměry: Jan Masaryk nikdy nebyl a nemohl být v jakémkoliv smyslu jejich spolupachatelem! Zbožně miloval a cítil svého otce, byl tělem i duší jeho synem!

VSL

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY
IN CZECH AND ENGLISH LANGUAGES.

Publisher and Editor: Mirko Janeček.
Editor of English Section:
Monica Janeček.

Články, objednávky inserátů, opravy
adres a předplatné lze poslat na:
"KANADSKÉ LISTY", Box 520,
Station "D", Toronto, Ont. M6P 3K1.

Pokud jsou články podepsané, nemusí
se redaktor ztotožňovat s jejich
obsahem.

Předplatné na 1 rok:

Kanada a USA ... \$ 12:00
Zámorí lodí ... \$ 12:00
Zámorí letecky ... \$ 16:00

Z KRAJANSKÉHO ŽIVOTA

12. listopadu t. r. oslavila své 87. narozeniny paní Lidka PRÍSTUPOVÁ, známá krajanka z Toronta. Paní Prístupová dovede poutavě vyprávět příběhy a vzpomínky ze svého bohatého života. Narodila se v Roštíně na Moravě, ale žije v Kanadě už od r. 1927. Stála po bohu svého muže Gusty v každém krajanském podnikání a pomohli spolu stovkám krajanů. V období 2. svět. války se paní Lidka aktivně podílela na činnosti Dámského odboru, který vybíral peníze a připravoval balíčky pro čs. vojáky a letce. Prostřednictvím Červeného kříže chodily pravidelně balíčky s teplým prádlem, jídlem a cigaretami do zámorí. Paní Prístupová vychovala dva syny a dceru, z nichž Gustík byl stíhacím pilotem u 312. squadrony v Anglii a Mirek u kanadského letectva. Dcera Lída měla po matce vlohky k dobročinné činnosti a vždy byla též zapojena do krajanské práce. V době, kdy píšeme tyto řádky, paní Lidka žije u své dcery v Ottawě, kde se zotavuje po nemoci. Přejeme jí brzké uzdravení a hodně sil do dalšího života!

MP

Paní Lidka Prístupová /druhá zprava/ s přáteli ve West Palm Beach na Floridě na podzim roku 1975. Její manžel Gustav /první zprava/ zemřel 24. června 1984 v Torontě ve věku 85ti let.

● Rozhovor s osmnáctiletým:

— Petříčku, přál by sis k vánocům elektrický holičí strojek?

— Ne, mami, raději elektrické natáčky.

KDO ZAVRAŽDIL PALMEHO?

Dokončení
se str. 1.

ský diplomat v Bonnu Tejer telefonát tohoto znění: "Toto je RAF, my jsme zavraždili vašeho ministerského předsedu." RAF je teroristická organizace. Je možné věřit tomu telefonátu? Všechny teroristické organizace jsou známy policejním úřadům příslušné země. Že by se skupina německých teroristů mohla nepozorovaně dostat do Švédska, plánovat a provést vraždu, se Švédům zdá dost nepravděpodobné. Spíš možné by bylo, že některý člen či členové zahraniční organizace spolupracují s podobnou švédskou buňkou a že by lidé z této buňky provedli atentát. Jenže teroristé plánují svůj čin, volí místo činu a nespokojí se jen s jedním výstřelem. Zpravidla po sobě také zanechávají nějakou "vizitku". Io se nestalo v tomto případě. -- Švédská policie vzala do vyšetřovací vazby několik týdnů po vraždě jednoho 33-letého Švéda, příslušníka výše zmíněné skupiny EAP, propustila ho však později pro nedostatek důkazů. Mohl by člověk, který je z ideologické různosti názorů pln nenávisti, provést sám vraždu? Je schopen zacházet s revolverem? A kdyby náhodou byl dopaden, bude mlčet, neprozradí celou skupinu? Není jednodušší najmout vraha z povolání? Naděje na úspěch je větší a on ani nemusí vědět, kdo mu dal ten úkol. Nebude moci nic prozradit.

Vyšetřovací orgány se domnívají, že pachatel byl profesionál. Pravděpodobně ale musel mít společníky. Divné je, že na Palmeho vystřelil jen jednu ránu - jak si mohl být jist, že bude smrtelná? A jak mohl minout Palmeho ženu, když byl od ní jen několik decimetrů? Nezdá se pravděpodobné, že pachatelem mohl být "obyčejný" člověk, který by chodil po městě ozbrojen, náhodou spatřil Palmeho a střelil po něm. Pravděpodobnost se ale značně zvyšuje, jestli viděl manžele Palmeovy na cestě do biografu, věděl, že jdou na večerní představení. Měl přes dvě hodiny času na to, aby si dojel domů, vzal zbraň, vrátil se a počkal na Palmeovy. Sledoval je a vyčkával na vhodné místo. Znal-li dobře místní poměry, mohl z místa činu zmizet, aniž by byl dopaden.

To jsou tedy teorie, kterými se do nedávna zabývala švédská policie. V říjnu se v anglickém listu "Sunday Telegraph" objevila zpráva, že britští detektivové zatkli jednoho Švéda a pět Arabů v souvislosti s vraždou Olofa Palmeho. Švéd byl vydán do Švédska. Poslední náznaky jsou, že se švédská policie přiklání k názoru, že za vraždu Palmeho je zodpovědná pravičácká skupina Švédů, která spolupracovala se skupinou cizinců. Domněnka je, že jde o palestinské teroristy, kteří jsou pod vedením Abu Nidala. Totožnost zmíněného Švéda se udržuje v tajnosti.

VM

Jednou větou..

MSH hledá Jirku Kuřitku.--

Kdo zná adresu J. Rajmana, býv. mistra sportu v parašutismu?--J. Dismán hledá A. Richtra a V. Dlabače.--1. listopadu t. r. by se byl dožil "75" dp. Jaroslav Janda.--10.11. to-
mu bylo 10 let, co v Torontě zemřel JUDr. Zdenko Hradský.--3.11. se v Oakville, Ont. dožil 86. narozenin p. Jindřich Jelínek, náš čtenář.--Výroční Bazar Dámského odboru 9.11. byl úspěšný. Ve stánku s knihami koupil jeden krajan zajímavou knížku "Útěk ze Saganu".--Prof. Jiří Krupička z Edmontonu podpořil dvěma dopisy akci o vydání pamětní poštovní známky s portrétem Wallenberga.--MUDr. Daniela Blažková oznamuje otevření lékařské praxe: 845 St. Clair Ave. W., Toronto, tel. 657-8330.--V Torontě zemřel Jan Matula, 63. Přišel do Kanady jako sedmiletý a žil v Chathamu a v Hamiltonu. Pracoval pro "Toronto Star". Měl velkou sbírku českých gramofonů.--Kruh přátel K-231 pořádá Barborskou zábavu na Masaryktownu 22.11.--Denní kurzy angličtiny v Mississauga jsou ve čtyřech školách; info. podá Mrs. Mirza 270-0845.--Podle sdělení R. Wallenberg-Förreningen, Box 16076, 103 22 Stockholm, jsou náznaky, že Wallenberg je stále naživu. Nově vzniklo Mississauga Wallenberg Committee.--Čs. Fed. rada v exilu má adresu PO Box 529, Station "B", Ottawa, Ont. K1P5P6. Vede ji dr. Jiří V. Kotas, tel. /613/236-8126. Měl min. týden rozhovor s fed. poslancem J. Paproskim, který je Deputy Speaker of House of Commons.--Kristina Kendry, roz. Sládková, žije ve Scarborough, Ont.--Dům, který loni v Torontě stál 115.000 dol., letos stojí 147.000 dol.! Jedině v Calgary ceny klesly.--11.9. zemřel v Torontě krajan Jindřich /Henry/ Eben, 71. Za války byl vězněn v Terezíně, od r. 49 žil v Argentíně, odkud emigroval do Montreálu v r. 59.--Ve Vancouveru, BC vážně onemocněl známý lékárník Kafka.--Vlastimil Jaroslavský /obč. jménem R. Vágnér/ připravuje k vydání svou 4. sbírku veršů "Plamen naděje". Má 300 dobových básní. Dostal Certificate of Merit z Cambridge /Anglie/.--M. Stehlík prodělal operaci žlučových kamenů a přežil své 61. narozeniny.--Vlad. Lízna se usadil s rodinou v Pemberton. Pracuje u lesní správy.--J. Haitinger se z Whitby přesunul do Etobicoke, Ont.--Jan Fellmann má adresu: 307-180 Sheridan Ave., Toronto, Ont. M6K 3C7; tel. 537-2864.--A. Sperlich je majitelem Café Prague, 1496 Lower Water St., Halifax, tel. 423-6763.--V Kanadě je populární restaurace Slavia. Vedou ji: Lubor Havel s paní Radmilou a dcera Radka Lalonde-Havlová.--John Hásek a R. Hanzlík píší znamenité dopisy redakci "Sun-u".--F. L. napsal vtipnou básničku na novou kašnu v Brně, kterou zdobí 4 koňské hlavy. Hlavy volů tam prý nedali proto, že nechtěli začít nový kult osobnosti.--

Auto Škoda ujelo 7.000 km z ČSSR do Vancouveru a tam bylo vykradeno. Posádka přišla o kamery a všechny filmy z cesty. Plánovaná kniha asi nevyjde, pokud zloděj filmy nevrátí.

Dne 26. listopadu t. r. se ve Vancouveru, BC, dožil 70. narozenin jeden z nejzasloužilějších krajanů v záp. Kanadě, dr. Jiří Macek.

Pražské uzenářství

638 Queen St. West,
TORONTO, ONT. M6J 1E4

Tel.: 364-1787

Bistro Benes
RESTAURANT & DRINK LOUNGE

YOUR HOSTS
PETER and ANN BENES

17-19 MAIN ST. E.
GRIMSBY, ONTARIO
945-4498

kultura VZPOMÍNKA

JIRÍ WEHLE

Ze svědectví buchenwaldského spoluvězně Josefa Čapka

Je tomu již dávno, velmi dávno. Koncem roku 1927 či začátkem roku 1928 mně v oktávě reálného gymnázia v Truhlářské ulici uložil náš profesor češtiny Jan Mukařovský, který byl tehdy ještě středoškolským učitelem, řečnické cvičení na téma „Nejmladší česká poezie“. Doporučil mi jako podkladový materiál knihu Františka Götze „Anarchie v nejmladší české poezii“. A já jsem si dodatkem k tomu ještě opatřil další Götzeovu knihu „Jasnici se horizont“, která tehdy před krátkou dobou vyšla. Soustředil jsem se ve svém referátu zejména na tvorbu bratří Čapků, především Karla Čapka, kterému Götze věnoval mimořádnou pozornost. Nebyla to sice tehdy vlastně již nejmladší česká poezie. Ale v těch pozdních dvacátých letech patřila přece jen tvorba bratří Čapků ještě k české literatuře mladé. A mně byla blízká a známá; zejména dílo Karla Čapka, který tehdy v mých očích svého bratra zastíňoval. Josefa Čapka jsem spíše znal jako spoluautora hry „Ze života hmyzu“, kterou jsem krátce před tím viděl v divadle a která na mne udělala hluboký dojem. Neposuzoval jsem ji tak, jako Götze, pro něhož nebylo „temnějšího pohledu na svět, než jaký na něj vrhl bratří Čapkovi v této hře“. Podle Götze byla nesena nihilismem a odporem k člověku a lidstvu vůbec. Viděl jsem ji poněkud jinak. Mne v ní spíše přitahovalo naopak její přitakání životu, její zdůraznění „rozkoše bytí“, které podle mého názoru prostupovalo celou tvorbou obou bratří Čapků. Samozřejmě jsem se neodvážil to takto vyjádřit a prof. Mukařovský mi asi právem vytkl, že jsem v pojetí a hodnocení příliš podlehl Götzeovi a příliš nekriticky přejímal jeho názory. Byl jsem tehdy ještě zelenáč a netroufal si projevit své osobní postoje, které byly ostatně ještě velmi zmatené. Jestliže se mně Čapkovi tehdy líbili, tedy právě pro svůj kladný přístup k životu a nikoli pro svůj nihilismus, který ve skutečnosti nihilismem vůbec nebyl. V té době bych je byl velmi rád i osobně poznal. Ale to bylo pro mladého oktávána i pozdějšího studenta vysokoškolského jen nedostupným snem. Karla Čapka jsem viděl při nějaké premiéře jeho hry v Národním divadle. Jinak mám jakousi matnou vzpomínku, že jsem oba bratry spatřil jednou v okolí kavárny Slávie na Národní třídě či na nábrží, jak na to vzpomíná Jaroslav Seifert a jiní pamětníci. Nosili stejné tvrdé klobouky, kolem krku barevnou šálu, žluté rukavice a bambusovou hůl. A především je charakterizovaly jejich vzpřímené postavy, podlouhlé, velmi výrazné obličejy, rozdílné a přece si tolik podobné. Netušil jsem tehdy, že jednoho z nich, Josefa, později, mnohem později osobně poznám ze okolností zcela mimořádných.

Prozatím jsem bratry Čapky poznával z jejich tvorby, především opět Karla Čapka. Již ani nevím, kdy se mi dostala do rukou knížka Josefa Čapka Povídání o pejskovi a kočičce. Vím jen, že mne ihned okouzila jak svým povídáním, tak svými kresbami. Netušil jsem do té doby, jakým malířem a kreslířem Josef Čapek je, ačkoli se mi vždy líbily jeho obálky, které jsem znal. Neměl jsem pak již tehdy mnoho času zabývat se podobnými – jak se mi tehdy zdálo – nedůležitými hračkami. Bláhově. Protože vše to krásné, hluboce lidské teplo, které vyzařovalo právě z takového povídání, z jeho kreseb, bylo důležité, ba asi mnohem důležitější pro utváření člověka a jeho životního i politického programu, cílů života a doby, než sebevznešenější abstraktní teorie a představy, které se našimi nedostatečnými a málo účinnými silami stejně nedaly nakonec realizovat či provádět.

„Osobu“ – říká Josef Čapek v Kulhavém poutníku – „tak jako mnohé neblahé věci si vyrobil člověk sám a povýšiv ji nad sebe, sklání se poslušně pod její vrchnostensství.“ „To boj o chleba, o sociální zařazení, potřeba uplatnit se, ukázat se schopným funkce, společenského významu a poslání, podstatně přispívají k tomu, aby člověk ze sebe utvářel Osobu.“ „A připočteme-li k tomu to nehlavnější, co je od toho démona: ješitnost, sobělibost, která na Osobě vidí, slyší, číje, hmatá i cti větší parádu než na pouhém člověku.“

Josef Čapek tu pojímá osobu snad v poněkud obecnějším smyslu, než o ní mluvíme v této souvislosti my. Ale nezachycuje výstižně vlastnosti i charakter Osoby jako článek jakési pyramidy, která vyrostla ve společnosti? Říká na jiném místě dále: „Je všelijaká hloupost: neškodná, nevinně nestoudná a nejhorší z hloupostí, hloupost panovačná, agresivní. To právě bývá hloupost Osoby.“ Nepřipomíná to něco, co známe také my?

Třicátá léta byla léty neobyčejně živými a také pro naši literaturu neobyčejně významnými. Kolik tu bylo zápasů, sporů, směrů, kolik diskusí, zápasů o nový výraz, nové formy, nové umělecké tendence. Mezi mladými umělci se tehdy nejprve objevili poetisté, pak dadaisté a nakonec surrealisté, vedeni Karlem Teigem a Vítězslavem Nezvalem. Paradoxně byli právě tito surrealisté ve své tvorbě jak formou, tak obsahem vlastně nepolitictí a současně ovšem politicky zastánci nejkrásnější levice. Vzpomínám jedné z prvních schůzí Levé fronty, na které jsem seděl u jednoho stolu s Vítězslavem Nezvalem a tehdejšími teoretiky surrealismu u nás dr. Bohuslavem Broukem. Brouk býval mým spolužákem ještě na obecné škole. Tehdy byl jedním ze spoluautorů surrealistického manifestu, který právě vyšel. „Není to vědomí, které určuje bytí, ale bytí, které určuje podvědomí.“ Tak manifest parafrázoval slova Karla Marxe. Nerozuměl jsem tehdy marxismu mnoho, vždyť mně bylo dvacet let. Ale tato formulace se mi zdála přece jen nesmyslná, mechanickým přenášením Marxových myšlenek na problémy psychoanalýzy, které ležely na zcela jiné rovině. Nevím již, jak jsme se dostali do diskuse a jak jsme argumentovali. Pamatuji si jen, že naše diskuse byla velmi prudká a náruživá. Temperamentní Nezval se do mne pustil s plnou vervou, argumentaci však přenechával více Broukovi, který se vyjadřoval dosti mlhavě. Oficiální zahájení schůze naší diskuse přerušilo. Už jsme se k ní ten večer nevrátili. Ach, kdeže loňské sněhy jsou!

Byla to léta, kdy vznikalo a formovalo se Osvobozené divadlo, kdy zde začala působit slavná trojice Voskovec, Werich a Ježek. Jejich vliv na naši tehdejší mládež, na nás, není ještě zdaleka zcela vyhodnocen

a oceněn. Současně se také začaly v našem bezprostředním sousedství – dokonce i přímo u nás, v našem pohraničí – ukazovat, rozšiřovat a houstnout mraky fašismu, nacismu. V říši se Adolf Hitler dostával a v lednu 1933 dostal k moci. V Praze se objevili první emigranti z Německa a roku 1934 i z Rakouska. A tak bylo živo v zemích českých, zvláště pak v Praze.

Toto vše mělo samozřejmě vliv i na postoj a tvorbu bratří Čapků. Nezůstalo a nemohlo zůstat bez povšimnutí, že Karel Čapek již dlouho předtím jasně napsal svůj román Krakatit a že se stal právě v té době autorem jedné z nejučinnějších a nejlepších protifašistických her na světě, Bílé nemoci. Pamatuji si dodnes na účinek, který měla na jevišti i v pozdějším filmovém zpracování s Hugo Haaseem v roli dr. Galény. A nemohly zůstat nepovšimnuty ani protifašistické kresby Josefa Čapka z třicátých let.

Musím přiznat, že jsem – když jsem v roce 1936 nastupoval do aktivní prezenční vojenské služby – ani zdaleka netušil, co všechno mne bude zkrátka čekat. Prožil jsem rok 1938 na vojně většinou na hranicích v jižních Čechách – v první mobilizaci po 21. květnu a zejména v druhé mobilizaci v září 1938. Jako voják jsem prožil Mnichov a jeho následky. Musili jsme tehdy zajišťovat nové hranice okleštěných jižních Čech budováním nových telefonních a telegrafních spojů k odříznutým českým poštám v novém pohraničí.

Vrátil jsem se proto z vojenské služby až v prosinci 1938 do zcela jiné společnosti, do zcela jiného světa, do pomnichovské republiky. Karel Čapek se tohoto smutného vývoje dožil jen zcela krátce.

Byla to doba zlá. Nemohl jsem zůstat pasivní. Bahna tzv. druhé republiky se neustále prohlubovalo a lidský oportunismus, zbabělost, podlézavost a přizpůsobivost vládnoucímu zlu neznaly meze. Nechtěl jsem se však dát a nechtělo se mi ani do emigrace. Nedovedl jsem si představit, jak bych mohl žít v cizím prostředí. Vždyť jsem přece znal osud emigrantů ze svého styku s německými a rakouskými emigranty v Praze. Pustil jsem se proto ihned po svém návratu z vojny do dobrodružného pokusu naší skupiny o podzemní odpor proti současnému temnu a hroziící katastrofě; samozřejmě jsme to asi prováděli dosti naivními a naprosto nedostatečnými prostředky a s naprostým nedostatkem zkušeností z ilegální politické práce a vlastně i bez jasněho, přesně vyhraněného programu. Věděli jsme, co nechceme, ale nikoli přesně, co chceme, resp. co je v dané situaci realizovatelné. A tak byla naše nevelká skupina již 19. ledna 1939 odhalena a většina jejích členů pražskou policií zatčena a uvězněna. Nevěděli jsme tehdy, že se tak stalo na základě tajné dohody mezi naší policií a německým gestapem a že policejní ředitelství v Praze chtělo naším zatčením dokázat svou naprostou loajálnost vůči nacistické říši a ochotu k spolupráci.

Zůstali jsme – alespoň někteří z nás – ve vazbě až do konce července 1939, někteří i déle. Den okupace českých zemí nacisty 15. března 1939 a zřízení protektorátu „Böhmen und Mähren“ jsme zažili v kriminále, i když dosud v českých rukou. Ale nebylo úniku. V den přepadení Polska, 1. září 1939, v den rozpoutání druhé světové války, jsme byli zahrnuti do velké zatýkácké akce gestapa v českých zemích. Byla to akce celoprotektorátní a velmi rozsáhlá. Byli do ní zahrnuti čelní představitelé českého národa ze všech společenských, hospodářských i kulturních vrstev bez rozdílu společenského postavení a politického zaměření. Účelem akce bylo zřejmě bleskově v den vypuknutí války v celé zemi zahrnout jakýmkoli nepokojům, zastrašit českou společnost před jakoukoli protestní akcí, terorem zabránit jakémukoli projevu odporu proti okupaci hned na začátku válečného konfliktu, který Hitler vyprovokoval. Mezi zatčenými byli představitelé české politiky a kultury, podnikatelských kruhů i dělnické třídy, reprezentanti politických stran od prava až – a to samozřejmě především – po nejkrásnější levice. A byl mezi námi i spisovatel a malíř Josef Čapek.

Nacisté soustředili zatčené nejprve v Praze na Pankráci. Přitom zpočátku, ve zmatku masové akce, opomenuli rasové zákony a tak byli vězni, tzv. árijci a vězni židovského původu, na celách umístěni společně. Byli jsme na jedné cele zprvu tři vězni, bývalý sekční šéf předsednictva vlády, arch. Maximilián Bittermann, býv. předseda závodní rady kladenské Poldovky, dělník Václav Sýkora, a já. Potom však provedli naši vězňatelé urychleně rasovou segregaci a rozdělili nás na celý nově. Přišel jsem na jinou kabku společně s vršovickým továrníkem Waldesem a s žurnalistou dr. Georgem Mannheimerem, bývalým šéfredaktorem německého časopisu Die Wahrheit, orgánu německé sekce Ligy pro lidská práva v Praze.

Nezůstali jsme na Pankráci dlouho. Jednoho dne nastal veliký ruch. Vyhnali nás z cel a shromáždili v dvoraně pankrácké vězňe. Vyvolávali nás podle jmen. Mám dojem, že tehdy zaznělo také jméno Josefa Čapka, jenže jsem to v rozčilení okamžiku ani dobře nepostřehl a ani ve snu mě nenapadlo, že jde o jednoho z obou bratří Čapků. To jsem se dověděl až mnohem později, snad až v Buchenwaldu.

Vyhnali nás na pankrácký dvůr a naložili do otevřených autobusů. Neuvedomili jsme si hned, proč do otevřených autobusů. Ale pak se ukázalo, že nacistům zřejmě šlo o publicitu celé akce. Chtěli, aby nás po cestě z Pankráce na smíchovské nádraží, kam nás vezli, vidělo co nejvíce Pražanů.

Dokončení v příštím čísle.

Pojištění je věc důvěry

Přes 30 let služby naší
veřejnosti s největší ka-
nadskou životní pojišťovnou

SUN LIFE OF CANADA

VLADIMÍR VÁLEK, C.L.U.
Senior Representative

Tel. 232-1620

56 Aberfoyle Cr., Suite 400
/Proti Islington Subway Station.

Toronto, Ont.,
M8X 2W4

JEDEN ZE STATEČNÝCH

SDRUŽENÍ PŘÁTEL LETCŮ

Tohto roku,
ako aj všet-

Když v Kalifornii před časem vyšel první díl "Poslední poety", dostal autor dopis od Lubomíra Volky z Lindenhurst, NY. Byl pilot od 311. perutě psal mj.: "Z Vaší knihy k mému smutku jsem se dověděl, že mnoho mých kamarádů od letectva odešlo na věčnost, např. major Čermák, který byl mým velitelem v Hradci Králové a Luděk Moudrý, který byl mým kapitánem letounu, když jsem začal své bojové nálety. Za války jsem sloužil jako pilot u 311. čs. bomb. perutě. Do zahraničí jsem odešel v listopadu 1948 a do USA jsem přišel v dubnu 1949 jako manžel Američanky českého původu. Co jsem v zahraničí, naši vlasti jsem ostudu neudělal. Po večerech jsem vystudoval matematiku a mou největší

chloubou je přímé zapojení v teamu projektu Apollo, který poslal astronauty na měsíc. Jsem jeden ze dvou Čechoslováků. Dnes na měsíci odpovídá spousta mých výpočtů a výzkumů. Pracoval jsem u firmy Grumman na Long Islandu. V důchodu se zabývám programováním mikrokompjutrů. Jsem rozený Žižkovák/5.9.1917/ a v letectvu jsem od r. 1938. Mám nalétáno přes 22.000 hodin a stále létám."

REHABILITACE západních vojáků a letců?

Když jsme do redakce dostali níže uvedený článek, který se týkal setkání asi 700 účastníků domácího a zahraničního odboje za 2. války ve vinohradském Kulturním domě železničářů dne 2. června 1985, poslali jsme kopii článku našim nejbližším spolupracovníkům a dotázali jsme se jich, zda by bylo užitečné tento článek v "Kan. listech" přetisknout pro všeobecnou informaci. Dvě třetiny se vyslovily v tom smyslu, že to nemůže škodit. Do jaké míry se rehabilitace uskuteční a jaké budou praktické důsledky, v tom směru mezi býv. vojáky a letci žijícími v západním světě vládne hluboká skepse. Např. inž. Ladislav Besák, který žije v Kanadě, a byl mistrem světa v letecké akrobacii, poznamenal, že o tzv. rehabilitaci se mluvílo od r. 1960 několikrát na různých úrovních, ale "nikdy to k ničemu nevedlo". Mimo několika knížek, které čs. vláda dovolila vydat s patřičnou předmluvou, se od loňského června skutečně změnilo málo.

Po roce 1948 a až do počátku šedesátých let byli bývalí příslušníci vojenských jednotek na Západě pokládáni komunistickou vrchností za pederzle živly. Vojáci a letci, kteří se rozhodli po skončení války pokračovat ve vojenské službě, byli propuštěni a podobný osud postihl i ty, kteří si našli civilní zaměstnání. Desítky bývalých příslušníků západních jednotek se staly obětmi vykonstruovaných procesů a byli odsouzeni k 5-10letému vězení v pracovních táborech. Osudy některých kamarádů byly o to tragičtější, že dlouhé vězení ohrozilo jejich manželství s Angličankami, které byly nuceny opustit Československo.

Období politických rehabilitací v šedesátých letech přineslo jistou úlevu v individuálních případech. Obleva, která předcházela rok 1968 urážela "západákům" vsouvat do Svazu protifašistických bojovníků a scházet se v této organizaci. Konečně bylo možno psát o západním odboji a publikovat o něm knihy.

Ovzduší roku 1968 způsobilo, že politická a hospodářská diskriminace vůči bývalým členům západních jednotek se stala neudržitelnou. Bývalí vojáci a letci se začali spontánně scházet a nové publikace o válečných letech na Západě plnily mezery udržované cenzurou po 20 let. Dekret č. 255, odhlasovaný parlamentem v r. 1969, poskytl právní a materiální výhody všem kategoriím protifašistických bojovníků, včetně bývalých západních vojáků a letců.

"Normalizace" po r. 1969 měla nevyhnutelně za následek obnovu oficiální nedůvěry k občanům, kteří byli za války na Západě. Bývalí západní bojovníci zmizeli z vedoucích míst ve Svazu protifašistických bojovníků a západní vojáci a letci se nesměli scházet jako v letech 1967-69.

Počátek změny oficiálního stanoviska nastává v souvislosti se 40. výročí vyhlášení Spojenců v Normandii 6. června 1984. Na pozvání francouzské vlády vyslalo Ministerstvo národní obrany tříčlennou delegaci na slavnostní shromáždění, které se konalo na pláži Normandie, za účasti představitelů států, které se podílely na spojeneckém válečném úsilí. Československý tisk o těchto oslavách i o účasti československé delegace opatrně pomlčel.

První manifestaci na oslavu 40. výročí osvobození Československa byl Sraz protifašistických bojovníků, který uspořádali v první polovině roku 1985 setkání různých složek svého členstva: koncentráčníků, partyzánů, členů podzemního hnutí, příslušníků výsadních armád... Nebylo dost možná opomenout složku příslušníků bojových pozemních a leteckých jednotek a hnutí odporu na Západě.

Shromáždění členů této složky se konalo 2. června 1985 v Kulturním domě železničářů na Vinohradech. Ráno dříve pozvánka vyvolala zřejmě dost nespokojenosti - pořadatelé rozhodli nakonec připustit účastníky bez pozvánky.

V naplněném sále se shromáždilo kolem 600-700 osob. První překvapující akt slavnosti byla pocta vojenským praporům z první a druhé světové války, mezi nimiž byly legionářské prapory z Francie, Itálie a Anglie. Za zvuku chorálů "Kdož jste Boží bojovníci" byly zástavy slavnostně nesený sálem a zůstaly vystaveny před tribunou až do závěru shromáždění.

Pozoruhodným bodem pořadu byl proslov zástupce ústředního výboru komunistické strany v uniformě generála (generálporučík Brychta). Rečník podal obsírné a neobyčejně kladné zhodnocení účasti Čechoslováků na válečném úsilí na Středním východě, v Africe, Francii a Anglii za druhé světové války. Vzdal hold «bojovému mistrovství» a hrdinství čs. vojáků a letců ve Francii a v Anglii a vypočetl jejich ztráty na životech.

Shromáždění bývalých západních bojovníků kvitovalo dlouhým potleskem tento neslýchaný projev z úst oficiálního zástupce. Mnohem méně potlesku bylo po přednesení «návrhu» Provolání, který byl údajně vypracován předsednicí Svazu. Prohlášení znělo, jako by bylo určeno jinému publiku: velmi skoupá zmínka o bývalých bojovnících na západních frontách, za to dlouhé líčení zásluh Rudé armády, důležitost Slovenského povstání a bojů o osvobození Prahy. Prohlášení končilo výzvou, aby účastníci shromáždění pokračovali v zápasu proti fašismu tím, že budou protestovat proti jadernému zbrojení «podněcovanému imperialistickými kruhy, zejména U.S.A.». Sotva byl návrh přečten, dal o něm předsedající hlasovat. Asi desetiina přítomných zvedla poslušně ruce. Nikdo se nevyjádřil proti, ani se nezdál hlásování. Předsedající pohotově prohlásil, že «Prohlášení» bylo přijato jednohlasně...

Účastníci setkání se rozešli do různých sálů Kulturního domu železničářů k společné večeři, kterou Svaz nabídl svým členům ze západních front. To byla částečně schůze, kterou účastníci zvláště ocenili, poněvadž umožnila osobní setkání starých kamarádů, často po mnoha letech.

Text oficiálního proslovu ani text Prohlášení nebylo možno obdržet ani během setkání, ani po něm Denní tisk přinesl 3. června krátké zprávičky o setkání. Nejpřesnější byl článek Rudého práva napsaný: «Bojovali na západní frontě». Citoval výrok oficiálního řečníka o «bojovém mistrovství a hrdinství» západních vojáků a letců. Uvedl, že «odbojáři uvítali mezi sebou představitel našeho politického a veřejného života» a že «přijali svolání, ve kterém se hlásí k pokrokovým ideám zápasu proti revanšismu a za zastavení jaderného zbrojení, podněcovaného imperialistickými kruhy».

Nejpozoruhodnější na veřejném setkání bývalých bojovníků na západních frontách je nepochybně to, že se uskutečnilo na podnět oficiálních orgánů a s jejich materiální podporou. 40. výročí vítězství nad nacistem, vzpomínání ve všech evropských zemích, poskytl režimu lacinou příležitost veřejně připustit historickou pravdu o bojové účasti Čechoslováků na západních frontách. Při tom se cudně zamlčel fakt, že tato účast se projevila skoro dva roky před vstupem SSSR do války proti Hitlerovi. Rovněž se přelila mlčením diskriminace a persekuce, kterou trpěli po léta bývalí příslušníci západního odboje. Nový postoj režimu by měl mít logicky za následek individuální rehabilitaci postižených, morálně a materiálně. Ale režim dobře ví, že věk a ambice bývalých bojovníků na západních frontách jsou takové, že nepovedou ke kolektivní akci. Proto si mohl dovolit pozitivní gesto 2. června 1985.

J. V. Praha.

Různé "Listy", únor 1986.

ky pominulé roky, prof. dr. T. Grandtner s manželkou ozdobili hroby našich letců na vojenském cintorínu v Nijmegen v Holandsku

1.11. Jsou tam pohřbeni: Vlad. Kubíček, V. Košulič, Frant. Kračmer, R. Liefšic, Fr. Sixta a Václav Štětka. -- Kanadský TV komentátor Peter Trueman se nedávno zmínil o snaze D. Campbella z Kapuskasing, Ont. zrestaurovat Spitfire, na kterém za války létali naši letci 312. perutě, včetně T. Vybírala. Letoun je typ Mk. Vc AR614 DU-Y a bude mít původní čs. znaky. Stroj pilotovali také: S. Tocauer, B. Budil, J. Kohout, A. Vrána, M. Liškutín a F. Kotiba. Přežil 22 operací nad nepřátelským územím. Od r. 1964 byl letoun v muzeu v Calgary, Alta. -- Z. Kopecký hledá H. Čermáka-Frühmana. Má žít v okolí Chicaga. -- Ing. John Lenhoff, nositel čs. válečného kříže, sloužil jako intelligence officer a překladatel u 312. čs. perutě a později u 311. nalétal 1.000 hodin jako navigátor. Spolu s ním létali mj. Jar. Polach a J. Kellner. Ing. Lenhoff žije v Torontě.

-- Střihavka žije v Anglii. -- Ben Chamberlain poslal do našeho archivu několik perfektních fotografií Brejchy, Pády, Himra, Bieberleho a Fejfa z jižní Francie z r. 1940. -- Jerry Polívka z Kalifornie se v Anglii setkal s řadou kamarádů. -- Oficiální záznamy z války praví, že u angl. 501. perutě sloužili 3 naši: Goth, Zaoral a Vlad. Zjistilo se nyní, že šlo jen o 2 muže: prvním byl Goth a druhým Vladimír Zaoral. Alan Davie se postaral o opravu v análech perutě. -- Letec Edvard Šimon přišel o život v Brně po válce za tragických okolností. Kdo ví víc? -- Znal někdo Josefa Fillera? -- "HR" se nedávno zmínil o Václavu Čapkovi od 311, který zahynul s osmi kamarády 13.7.44 nedaleko města Plymouth v Anglii. -- Za občanské války ve Španělsku zahynuli letci Zd. Toláš a Josef Souček. Jan Ferák byl zajat, dopraven do Berlína a vyslýchán Gestapem. Později byl vyměněn za zajatého něm. letce, znovu létal a po vítězství Franca odešel do SSSR. Zahynul na palubě angl. křižníku Trinidad 15.5.42. -- Na sjezdu čs. letců v Anglii byl L. Světlík z N. Zélandu. Sloužil za války u 312. -- Kolekce J. Rajlichy má přes 400 fotografií. -- Ač podle M. Liškutína A. Šesták přišel o život při havárii v r. 46, v Hope, BC, žije Augustin K. Šesták a byl u RAF. -- Joe Bílek z Kanady byl na letošním sjezdu v Anglii a napsal nám, že tam bylo asi 80 býv. příslušníků RAF. -- Milan Stehno žije v Anglii. -- Pí G. Šlechtová nám poslal krásné záběry z Brookwoodu, kde byl v pietní ceremonii, vedené dp. dr. Janem Langem, uložen popel Vladimíra A. Šlechtý, který zemřel 1.1.86 v Rochester, NY. Pomník má pod jménem toto informaci: námořní kapitán, Flt./Sgt., Royal Air Force. A letopočty: 1.11.1907 a 1.1.1986. -- Bitva o Británii: v knize L. Deightona se uvádí, že z našich 87 účastníků padlo 8. U Poláků z 147 padlo 30. -- Podle Rev. K. Víty žijí v Los Angeles S/Ldr. Václav Hájek a Sgt. J. Szákozy. Díky naší rubrice znovu navázal kontakt se Zd. Illovým, který žije na Isle of Wight v Anglii. -- Naši usazení v okolí NY plánují oslavu 80. narozenin V. Kordy. Slavný den bude 4. března 1987. Korda žije v Amityville, NY. a nedávno vystavoval sbírku svých obrázků v místní knihovně. Poslal nám také několik pěkných básní. -- Zesnulý MUDr. Karel Susat byl lékařem u 313. a 311. Podobně sloužili MUDr. Karel Plaňanský a MUDr. J. Veverka. Kdo nám půjčí jejich fotografie? -- Býv. letec Fuksa se podrobil menší opraci na Moravě. -- Trejtnar se za války oženil s Angličankou křesťm jménem Beryl. -- Podle některých zpráv žije Air-Chief Marshall Sir Harry Broadhurst v Londýně v Anglii. -- Nejtrpčí

zkušeností našich po 2.48 bylo, že museli utíkat z vlasti, pronásledování vlastními lidmi. -- Alena a Karel Gedešovi z L.A./nám poslali pohled ze sok. sletu v Curychu. -- F. Krůča se v záp. Austrálii po 43 letech opět sešel s L. Světlíkem. -- Lub. Volka se potkal 26.10. na oslavě 28.X. v Astorii, NY s Vlad. Paličkou od 313. -- M. P. nám zapůjčil dokumenty týkající se zajetí G. Přistupy. Rozkazem z 10.5.45 dostal zmíněný čs. vál. kříž. -- Mnozí si vzpomínají na králičí paprikáč F. Peřiny za války. Pro změnu sem tam se sehnalo "černé prasátko". Peřina žije v Arizoně. -- V Austrálii žije býv. RAF letec D. Matuš.

Za války v Anglii:

Dolly Šperková-Prehalová a Josef Horák z Lidice, který zahynul po osvobození vlasti v troskách letounu. Kdo zná další podrobnosti?

Gen. Dr. Mikuláš Ferjenčík:

Osobné spomienky a 28. október 1944 v Donovaloch

V noci, 27. októbra, po pádu Banskej Bystrice sa hlavný štáb armády (gen. Viest a Golian), a hlavný štáb partizánov (gen. Asmolov) rozhodli opustiť Donovaly, vydať smernice na vedenie partizánskej vojny jednotkám armády a pokračovať v boji. Ohromná presila a rýchly postup útočiacich nemeckých ozbrojených síl (tanky, obrnené vozidla, letecké útoky) spôsobili medzi našimi ustupujúcimi jednotkami a partizánmi, vyčerpanými trvalými bojovými akciami a psychologicky ovplyvnenými pádom Banskej Bystrice, nepredstaviteľný chaos. Na vydanie smerníc a rozkazov bolo pozde. K jednotkám sa nedostali a dostať nemohli. Snažil som sa, spolu s Dr. G. Husákom, osobnou našou prítomnosťou a zákrokom aspoň trochu uklidňovať. Všetko to bolo márne.

Na Donovaloch som sa rozlúčil so svojim vlastným vozidlom, ktoré som poľal benzínom a zapálil. Svojho obľúbeného, osobného koňa (plnokrvníka irského pôvodu) som bez uzdečky a ohlávkypustil na slobodu v nádeji, že sa niekde prirodzeným svým pudom dostane na niektorej blízkej osady lebo dediny. Vzal som si rukzak a automat a čakal nad Donovalmi na Viestu a Goliana. Po dlhom, netrpezlivom čakaní sa naša štábná rota „vyparila“, bola unesená prúdom ustupujúcich vojakov a partizánov. Gen. Viestovi sme spolu s plk. Noskom navrhovali uchýliť sa podľa rady našich priateľov z B. Bystrice - (lyžiari a turisti udržiavali turistické cesty a značky v celom okolí) - do blízkeho, neprístupného pralesa. Vyčkal tam až sa chaotický ústup vojakov, ktorí strhávali so sebou d'ľasích a bezradných, ukludni. Zariadiť prískum a prískun zásob potravín z blízkejších obcí (Selce, Kostivárska, Sásava, Rudlova). Pre tento prískum použiť našich vojakov z týchto obcí. Gen. Viest návrh zamietol. Šlo sa teda ďalej s časťami prestávkami po Kozom chrbtí, na východ na Prašivu. Keď sa však na hrebeňovej ceste objavila horská pechota a horské delostrelectvo Nemcov, doliny a dediny boli obsadené SS-Many, ostávala pre nás už len jedna možnosť: v noci medzi hrebeňovou cestou a dolinami pokračovať v ceste cez vývraty, strže, rokliny za tmy a trvalého dažďa ďalej na východ. Gen. Viest so svojimi poradcami, ktorí prileteli s nim, sa snažili dostať sa čo najďalej na východ v ústrety predpokladanej pomoci sovietskych veľkých skupín armád (Prvého ukrajinského frontu maršála Ivana Koneva a 4. ukrajinského frontu gen.pluk. Petrova). Plazili sme sa tak až sme narazili na horskú cestu, vedúcu z Latiborskej hole do dediny Svätý Ondrej - Brusno. Na ceste ležal telefonny kábel Nemcov, ktorý som pretrhol, ale aj tak

Nemci sledovali každý náš krok. Dostali sme sa na koniec do riedkeho lesa a ostali stáť na ceste medzi dolinou a hrebeňom. Bolo 7 hodín ráno 2. novembra 1944. Gen. Viest sa so svojimi poradcami rozhodol ostať na mieste a večer podniknúť útok na obec Svätý Ondrej-Brusno s úmyslom zmocniť sa mostu s vysokoškolským oddielom cez Hron do Brusna, a dolinou Peklo dostať sa na Detvanskú Polanu. Gen. Viest si pravdepodobne neuvedomil, že v tomto úseku operovala skupina SS-Schill, vyzbrojená obrnenými vozidlami a tankami. Nebol som schopný už ani sa len ozvať na tento plán. Snažil som sa ešte gen. Goliana prinútiť, aby sa pripojil k našej skupine s Noskom. Bol, ako som videl, zrovna tak ako Viest, telesne aj duševne úplne vyčerpaný a zlomený. Skupina po toľkých dňoch nočného pochodu bez jedla a odpočinku - (gen. Viest k tomu ešte s trombosou v nohách) - nebola schopná ani obrany, nato ešte podniknúť útok, lebo prebrodiť rozvodnený Hron. (V duchu sa mi objavil obraz Bezezy z Napoleonom). Sobral som sa aj s plk. Noskom a s našou malou skupinou s jedným ľahkým guľometom na hrebeň masívu nad obcou Pohronský Bukovec. Složil som rukzak, vzal automat a d'ľalkohľad a šiel som sa pozrieť, ako to vyzerá na druhej strane hrebeňa. Nebol som nijak prekvapený, keď som videl ako nás po okraji lesa rojnice Nemcov obkľúčujú a zavierajú cestu späť do hôr. V tom, z miesta kde holi generálovia, bolo počuť bitevnú vravu, strelbu a výbuchy ručných granátov. Nosko s našou skupinou vybehol von. Dal som im signál, aby ma nasledovali. Dobešli sme sotva do poloviny pastviny a už sme dostali palbu z hrebeňa. Vbehli sme do lesa vpravo t.j. smerom k hronu. Nemci od Bukovca sa nám snažili unik prekaziť. Ostali sme neďaleko od kraja lesa ležať v dobrom úkryte vysokej trávy, listia a podrostu a čakali pripravení na boj. Asi tak po hodinovom pozorovaní, rozmiestil som našu skupinku a pripravil na útok. Nemcov však keď sme vyrazili už nebolo. Zinikli. Hustým lešom, pretkaným chodníkmi od dobytky, sme sa dostali blízko križovatky ciest Pohronský Bukovec a hlavnej Hradskej. Sledovali sme pohyby nemeckých obrnených vozidiel a tankov. Keď večer sme sa vydali na cestu cez hrebeň do Surotskej doliny za úplnej tmy a trvalom osvetľovaní nemeckými raketami. Dostali sme sa na druhú stranu rozvodneného potoka, kde sme narazili na nemeckú hliadku. Zľahli sme. Neholo vidieť, len počuť, ako Nemci tiež zľahli. Nestrielali. My tiež nie. Mohol som sa ich priamo dotknúť. Za chvíľku sa odplazili, na čo sme pokračovali v našej ceste smerom k dedine Medzib-

O vojákách

Vzácné fotografie z 2.války nám zapůjčil JUDr.Jar. Němec z Washingtonu.--J. Valner, T.Gregor a R.Čulík jsou na snímku z pros. 44, kterou otiskneme.--F.Šnábl z Montrálu věnoval do našeho archívu krásnou knížku veršů Ivana Jeřábka "V sobě letohrad", která vyšla v r.1965 v Itálii.--Foto pomníku na paměť škpt.V.Morávka přineseme příště.--Také životopis kpt.E.Vosky a jeho fotografie jsme nemohli dát do tohoto čísla.--J.Bombera z Toronta získal přes prof.Lužu zajímavé dokumenty týkající se jeho otce, který byl nacisty popraven v Breslau v lednu 45.Doklady se našly v archívech v záp.Berlíně.--Máme foto škpt.F.Skokana, který přišel o život údajně v 50. letech.--MUDr.D.Hercz nám poslal vzpomínku na Střední východ a některé kamarády.Působí v NSR.--Mjr.Karel Černý nám půjčil vojenskou fotografii hr.Karla Schwarzenberga z r.1956. Má na ni odznak čs.strážníků jednotek u US armády v NSR.--Láďa Blažek nás zásobil dalšími zajímavými doklady z 2.války.--T.Cífka napsal vzpomínku na škpt.Bedřicha Vállu, který byl s vládním vojskem v Itálii, měl styky s partyzány a když na to Němci přišli, poslali ho do Terezína.Dočkal se osvobození, ale brzy na to na následky věznění zemřel.Byl vůdcem 7.pražského oddílu skautů. Kdo má fotografii?--Kpt.Jan Kaleta se zotavuje v Nice po srd.záchvatu. Byl jedním z prvních v Krakově.--M.C.nám posílá z Austrálie kopii knihy "Tajemství vyvědače A-54".--Cvičitel Sokola III. Brno Karel Kapoun z Nové Vsi u Jihlavy byl za ilegální činnost vězněn Gestapem v Brně a Vratislavi.Byl osvobozen am.vojáky v Cvikavě, ale zemřel na následky věznění.--Karel S.Otta nám z Floridy půjčil řadu zajímavých fotografií z 2.války. Postupně je přineseme.

rodské, už voaku zo silne streženej zony. Co sa stalo s generálmi a Viliamom Paulinim, starostom sokolskej župy Detvanskej, sme sa dozvedeli až v Selciach, že holi zajatí až druhý deň, t.j. 3. novembra 1944 v obci Pohronský Bukovec, kam Nemci šli už naisto. Niektu zo zajatcov musel ich dobre informovať. Po zmocnení sa generálov, Nemci obec zapálili a obyvateľov - ženy aj deti - čo neušli povražďili.

S Noskom sme sa dostali medzi hliadkami Nemcov, od priekopu k priekopu, od skrytu ku skrytu, cez obec Selce a v tesnej blízkosti B. Bystrice na druhú stranu Hronu, a Dolnú Micinu, hrochotskou dolinou na Polanu a okolo Rimavskej Kokavy a Klenovca, kde si nás naši ľudia podávali od jednej izbičky k druhej a vedli bezpečne a bezpečnou cestou do Tisovca - (kde sme vlastne holi doma) - a cez Tisovec na Muranskú výštinu k oddielu Tisovčanov kde sme podľa pokyzov pokračovali v boji.

"Hlas národa"

VOJÁCI NA LONDÝNSKÝCH ZNAMKÁCH

Tzv. londýnské vydání v 16ti hodnotách vytiskla před koncem 2.války angl. firma De La Rue. Rytiny byly zhotoveny podle fotografií čs.vojáku zahr.armády a letectva padlých na různých bojištích. Přehled: 5h-škpt. P. Ředký, padl v sev. Africe; 10h-mjr. dr. Miroslav Novák, zemřel v Londýně; 20h-kpt. Otakar Jaroš, padl u Sokolova; 25h-npor. let. S. Zimprich-v unif. Ciz. legie, padl v Boji o Británii; 30h-npor. let. Jiří Král, unif. franc. letce, padl ve Francii; 40h-rtm. J. Gabčík-unif. parašutisty, zemřel v Praze v kostele sv. Karla Boromejského; 50h-škpt. Alois Vašátko, zemřel v let.boji nad Anglií a 60h-vojín F. Adámek, tropická uniforma, padl u Tobruku. Na dalších osmi vyšších hodnotách se motivy opakují.

CZECHOSLOVAK (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED

KAMPELIČKA

740 Spadina Avenue, Toronto, Ontario M5S 2J2 (roh Spadina a Bloor). Tel.: (416) 925-0557

24 HODINOVÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA

American Express Travellers šeky BEZ POPLATKŮ!

- Dlouhodobé vklady
- Denní úrokové vklady
- Speciální vklady
- RRSP

Platíme úrok na šeková konta.

Otevřeno:

Pondělí, úterek, pátek: 10-7, úterý a středa 10-5, sobota 10-2.

- Hypotéky
- Osobní půjčky
- Speciální půjčky na nová auta
- Line of credit
- Šeková konta bez poplatků za šeky

Přijďte, ptejte se nebo volejte pro podrobnější informace.

O PARAŠUTISTECH Operace Benjamin

Krycí jméno rtm.O.Riedla v operaci BENJAMIN bylo Navrátil. Letadlo patřilo k angl.Coastal Command,navigátorem byl Angličan,který se doslova ztratil a čs.orgánům v Anglii bylo divné,že se Riedl po celou válku neozval.Na palubě byly rezervní tanky s benzinem a přepumpování měl ručně na starosti dispečer škpt.J.Šustr.--Malá oprava:minule jsme se zmínili o židovské paraskupině AMSTERDAM. Byla čtyř-členná,velitelem byla Ada Rosenbergová,židovským jménem Chaviva Rejk a jedním z členů Chaim Chermeš /nikoliv Chremeš!/,který jediný válku přežil. Podrobnosti o skupině podal po válce na MNO škpt.Michal Madera.-- Rt.František Kobzík,člen skupiny CARBON /velitel P.Bogataj žije v USA,další člen Josef Vanc/ po obklíčení českými četníky u Rudic,okres Uh.Hradiště,údajně zastřelil spícího Vance /dne 7.května 44/ a pak sebe. Nebyli tedy obklíčení Gestapem. Náš spolupracovník A.Vyhňák z Willowdale,Ont. doplnil,že Kobzík byl před válkou známý veslař a účastnil se za ČSR Olympijských her v Berlíně.--V článku "Ležáky" na této stránce se chybně píše,že plk.Hockey byl Kanadčan a žije v Kanadě. Pravda je,že Hockey je skotského původu a žije ve Skotsku.Proč nosil nárameník s nápisem "Canada" není jasné;podle plk.Šustra mohlo jít o administrativní opatření či jiný důvod./Před časem jsme otiskli fotografii plk.Hockey-ho,jak v r.1980 navštívil býv.čs.vojenský tábor v Cholmondeley parku s plk.T.Vybíralem a škpt.Šulcem./--Vyšla knížka "Camp X", z pera D.Stafforda,který v některých ohledech úzce spolupracoval s A.Vyhňákem.V táboře X u Oshawy,Ont. byli cvičeni kanadští a američtí parašutisté,ještě před vstupem USA do války.Nebyl tam ale cvičen žádný z čs.parašutistů,jak tvrdil autor Wm.Stevenson v knize "A Man Called Intrepid".V Camp X bylo vycvičeno několik desítek kan.vojáků českého a slovenského původu. K jejich vysazení na území ČSR nedošlo. /Popisuje to autor MacLaren v knize "Canadians behind Enemy Lines"./--Robert Matula nám z BC půjčil několik vzácných fotografií; jsou na nich např.mjr.Josef Otisk,por.Josef Bierský a jeho pomník,por.Láda Řezníček /žije na Moravě/, dále:Černota,Krejčí a Pernický. Tyto a jiné záběry postupně přineseme na této stránce.--Karel Svoboda zemřel doma asi v r.1982.Patřil ke skupině WOLFRAM,které velel npor.Josef Otisk. Paní Svobodová žije v Praze.--R.Matula naspal pro "KL" dojemnou vzpomínku na J.Otiska,kterou otiskneme.--Rodina Karla Svobody ve Slaném byla vybita ne na podzim 41,ale 31.5. 1942 v rámci druhého stanného práva. Byli popraveni za pomoc parašutistům ze skupiny BIVOUAC /Pospíšil, Čoupek,Zapletal/,po té,co jejich pobyt u nich ve Slaném prozradil Gestapu konfident Vilím Gerik.--Autor doma dokončuje studii"Výsadek na Křivoklátě",která pojednává o skupině BIOSCOP /Kouba,Hrubý,Bublík/ a o skupině BIVOUAC.Také zahrnuje operaci STEEL /Dvořák/.--V Austrálii žije Ludvík Hanina,člen skupiny GLUCINUM,která byla vysazena 2-3.7.44. Velel jí npor.Vítězslav Lepářík,který po zatčení spolupracoval s Gestapem.Dalším členem byl Josef Cikán, jehož osudy jsou neznámé.Doma žije jiný člen Fr.Trpík.--Se skupinou CARBON kpt.F.Bogataj spolupracoval kan. letec Vernon J.Bastable z Winnipegu. Ten uprchl z POW tábora s čs.letcem Pavlem Svobodou.--Skupina DESTROYER měla vysílačku Jakub a jejími členy byli:rotný Karel Tichý a radistou četař Bohumil Menšík.Byli vysazeni ve Francii 3.7.44 u obce La Troche, asi 25 km záp.od Paříže. Máme fotografie obou.--Výše zmíněný Josef Cikán válku přežil a zemřel až v r.85 v Praze. Máme jeho foto.--Podle některých pramenů létala Moskita kan. 418.perutě také v noci nad Čechami, ale parašutisty neshazovala.--Čtenář nás upozornil na článek"Proč zemřel Heydrich?", ve "Světě práce" v r.75.

První výsadkář ze Západu, který vůbec zahajoval úvodní vlnu těchto desantů (od jara 1941 do jara 1942), byl však vyslán až v dubnu. Byl jím rtm. Otmar Riedl a operace nesla název Benjamin. O. Riedl měl doma předat náhradní krystaly pro vysílačku a poselství od E. Beneše. Jeho úkol byl tedy kurýrní a celý let byl zřejmě plánován jako zkušební. Po seskoku a navázání spojení s domácím odbojem se mu měl dát plně k dispozici. Ne vlastní vinou však své poslání nesplnil. Místo u Křečhoře na Kolínsku, kam byl domluven jeho seskok, byl vysazen u Landecku v rakouských Alpách takřka na italské hranici. Tam byl Němci zatčen, ale podařilo se mu je oklamat tvrzením, že se vracel domů z Jugoslávie, kde byl před svým odchodem do čs. zahraničního vojska ve Francii skutečně zaměřen v Baťově obchodě. Úředník Baťových závodů ve Zlíně, u něhož si Němci ověřovali Riedlovu výpověď, to potvrdil, ovšem zamlčel jeho odchod do zahraniční armády. O. Riedl byl proto odsouzen pouze za nedovolené překročení hranic. Po odpykání trestu odešel pracovat do Zlína. Mamě se však potom snažil s pomocí inzerátu v novinách navázat kontakt s někým z domácího odboje.

/Poznámka: Riedl válku přežil./

Výcvik dobrovolníků z řad čs. vojáků, soustředěných v táboře v Cholmondeley, byl zahájen kursem fyzické přípravy, střelby, v zacházení s destruktivními prostředky a v topografické přípravě, v boji muže proti muži apod. na dvou malých farmách Carramour a Camush Derrah na břehu Loch Morrar v severovýchodním Skotsku. Pak probíhal parakurs na letišti v Ringway u Manchesteru a výcvik v obsluze radiostanic. Radisté prováděli zvláštní školení s odbornou praxí ve Woldingu u Londýna ve stanici ve vile Funny Newk. Před vlastním bojovým nasazením navštívili vybraní čs. vojáci ještě doškolovací kursy zpravidla na zámečcích Bellasis nebo v Chicheley Hall, které organizovaly výhradně čs. orgány. Jejich náplň, zaměřenou přímo na problematiku protektorátu, stanovilo 2. oddělení MNO, konkrétně F. Moravec a E. Strankmüller.

Z těchto čtyř čs.parašutistů vycvičených v Anglii za 2. války přežil jen třetí zleva,npor.Rudolf Krzák,ze skupiny SILICA. Pocházel z Poděbrad a tam žije i dnes. Byl instruktorem parašutistů,stejně jako čtvrtý zleva,Rudolf Hrubec,který patřil rovněž ke skupině SILICA,ale její druhé části.Hrubcova část letěla do sev.Itálie 11.zdří 1944.U obce Biella narazil letoun na skalní štít a 3 parašutisté /Hrubec,radista Bohuslav Nocar a angl.major Whittaker/ přišli o život. První zleva je por.Josef Šandera,člen výsadku BARIUM,který byl s T.Byčkem a Josefem Žižkou vysazen u Vysoké nad Labem v noci z 3.na 4.duben 1944. Šandera byl obklíčen Gestapem a pokusil se o sebevraždu zastřelením 16.ledna 45. Zemřel v hradecké nemocnici,hlídan Gestapem, dne 9.března 45,pod krycím jménem František Drbala. Druhý zleva je por.Adolf Opálka,člen skupiny OUT DISTANCE,která seskočila 27.3.42 u Ořechova nedaleko Telče na Moravě. /Výsadek byl tříčlenný:vedle Opálky to byli ještě četař Ivan Kolařík a rtm.Karel Čurda./ Opálka velel sedmi parašutistům,kteří se po atentátu na Heydricha skrývali v kostele sv.Karla Boromejského v Resslově ulici v Praze a tam padl. /Z archivu plk.J.Šustra,USA./

Rtm.Otmar Riedl.

LEŽÁKY

Členy paraskupiny SILVER A byl li npor. Alfred Bartoš, rtm. Josef Valčík a telegrafista svob. Jiří Polůček - krycí jméno Tolar. Dva kráti měla tato skupina na palubě čtyřmotorového halifaxu čs. posádka britské 138. perutě Stadihall. Pro nepřítel počasi ji nevysadila [viz F 1985.7.207]. Konečně v neděli 28. prosince 1941 odstartoval další letoun této perutě s kanadskou posádkou pod velícím F/L (poručík) R. C. Hockeye. SILVER A, SILVER B a ANTRPOID vysadili v noci 29. prosince 1941. SILVER A pak ve 2.37 hod. u Senic na Poděbradsku. Není bez zajímavosti, že R. C. Hockey do sud žije v Kanadě a v dopise z říj. na 1985 uvedl, že poprvé byl nad naším územím v říjnu 1941 s úko-lem poblíž Chrušimě. Lety nad Čechami byly prý velmi nesnadné pro časté kopcovité terény, v zimě pak pro sněhové bouře. Nebylo nic - např. čára pobřeží, signální ohně apod., co by pomohlo k navigaci. I s nastavením výškoměru vzhledem k členitosti krajiny byl nejdén problém.

Někdy v dubnu 1942 poskytl mlynář Jindřich Švanda z ležáckého mlýna útoklet Jiřímu Polůčkovi. Vysílačka LIBUSE byla zatím ve strojně lomu Hluboká v Dachově. V mlýně byla uschována stanice náhradní. Až kolem 10. června 1942 ji sem telegrafista skupiny SILVER A J. Polůček přenesl. Ani zde nebylo vysílání bezpečné a Němci zřejmě vysílačku zaměřili.

Uvedením základních faktů se dostáváme k meritům věci. V ležáckém mlýně tehdy bydlely tři rodiny. Předně rodina Václava Štulíka, jeho syna Josefa a pak rodina [jiz] jmenovaného Jindřicha Švandy, který se narodil roku 1904 a pocházel z Pusté Rybné. V ležáckách byl mlynářem od roku 1937. Za ženu si vzal Františku, roz. Štulíkovou, která se narodila v ležáckách v říjnu 1907. Byla dcerou Václava a Růženy Štulíkových - tedy dcera adresátky soudní ohlasy. Mlynář Švanda byl úředním postavou ležáckého odboje. Spolu s manželkou byli popraveni až 2. července 1942 na pardubickém zámku. Jejich tříletá dceruška Emlíka a dvouletá Bohunka zemřely jako ostatní ležácké děti ve vyhlazovacím táboře v polském Chelmnu.

Josef Štulík, kameník, rovněž ležácký rodák (1913) měl za ženu Marii Polákovou z nedalekého Včelákova. V kritických dnech ho stáčila žena varovat, a tak se skrýval. Když gestapo pohrozilo, že vypálí obec, dobrovolně se přihlásil na četnické stanici ve Vrbovém Kostelci. Obec však pohromě nešla... I on vydechl naposledy s manželou Švandovými. Jeho ženu čekalo martyrium německých koncentračních táborů a nevrátila se. Jedinými obyvateli ležácké, kteří válku přežili, byly jejich dcery Jarmila (1939) a Marie (1941).

Vraťme se však k Růženě Štulíkové a jejímu manželu Václavu. Paní Růžena se dostala do Osvětimi, poslední zpráva od ní přišla v listopadu 1942. Pak se v tomto táboře nad ní i nad jejím mužem zavfela voda nadvýdsky. To je historie prostých lidí z mlýna v ležáckách.

Ale byli i ti druzí, kteří se zapsali navěky do knihy hanby. Jedním z nich byl kriminální komisař pardubického gestapa Gerhard Clages. Byl to právě on, kdo se zasloužil za daleko přísnější potrestání o postup, než byl v lidcích. Ani v ležáckách nenechal nic podstatného, vysílačka LIBUSE byla již dávno desítky kilometrů severněji u Cerveného Kostelce. Samou nedotknutostí nemohl vydržet a jel "záležitost" osobně vyřizovat do Prahy. Poradil byl povýšen a přeložen do Budapešti. Dne 15. října 1944 tam našel i svůj smrt. Bylo to při přestřelce, kdy komando muže "se zjižvenou vsí" Oto Skorzenyho uneslo syna tehdejšího vládcce Maďarska admirála Horvathy Miklóse. Výbuch granátu tehdy Clagese zabil. Akce v ležáckách se zúčastnil SS pol. Reg. II 20. I některá jména se zachovala, por. Filip od Chebu, por. Leik z Mnichova, ale Baier, Náhlik, Lesník a Tomáš z Vidně. Urban z Berlína...

Tolik k jedné smutné kapitole našich novodobých dějin.

Z OKUPOVANÉHO ČESKOSLOVENSKA

Před 35 lety zesnul Vojta Beneš

V komunisty porobených zemích došlo od května 1973 k čtyřem nehodám s atomovými zbraněmi; jedna byla 24.5.83 v Turnově v severních Čechách. Šlo o sovětskou raketu a zahynulo při tom 30 sovětských vojáků. /Mluvčí čs. velvyslanectví ve Washingtonu Václav Žluva řekl novinářům, že atomové zbraně jsou na čs. území od konce r. 1984, avšak mohly existovat na sovětských vojenských základnách už dříve. /--Olga Zezulová-Waltrová napsala v "Lid. demokracii" "Vzpomínku na Lálu z Brna", t.j. na svého strýce, herce Ladislava Peška, který zemřel jako 80ti-letý letos 13. července. --Velkou pardubickou letos vyhrál kůň Valencio z JZD Velké Karlovice, s Karlem Zajkem v sedle. Obávaný Taxisův příkop překonal letos 13 koní ze 14ti, což je rekord tohoto závodu. Po zranění zotavený trojnásobný vítěz Velké Sagar, se znovu objevil před publikem a dokázal skočit zkušební skok. Tvrdí se, že závodu přihlíželo několik desítek návštěvníků z Anglie. --V autonehodě ve vých. Německu zahynul populární slovenský evangelický farář Pavel Hronec, který žil v nuceném ústraní v Bratislavě. --Čedok nabízí turistům ze záp. zemí tenisové lekce; osmidenní "balík" stojí 540 am. dolarů. V tom je hotel, snídaně, obědy a 20 hodin instrukce od státem uznaného tenisového profesionála. --Dělník J. Švestka z Č. Budějovic napsal povídku "Orwellův rok" a dostal za to 2 roky vězení. --Několik tisíc balónů s textem proti stavbám atomových elektráren v Čechách přistálo na čs. území. Vypustili je rakouští studenti. Několik z nich rozdávalo letáky v pražských ulicích. STB zatkla 5 z nich. --V ČSSR je na 1.000 kněží, kteří po vysvěcení nemají státní souhlas k výkonu svého povolání. Tvrdí to ilegální publikace "Informace o náboženství". --Za rok 1985 navštívilo Prahu na půl milionu záp. turistů. --Významný člen Sparty Jaroslav Vejvoda oslavil "65". Pracuje na své zahrádce ve Voňoklasech. --Čs. tisk tvrdil, že největší atrakcí EXPA 86 ve Vancouveru byl pavilón Roundhouse, který vytvořilo Čs. středisko výtvarných umění Art Centrum v čele s JUDr. Hubertem Matějčkem. Tento úspěch byl prý založen hlavně na dobré tradici od EXPA 67 v Montréalu. --Košice mají družbu se záp. něm. městem Wuppertal. Letos se ve Wuppertalu vyváželo po košíčku v devíti velkých restauracích. Podávaly se také spíšské taštičky a zemplínské medailonky. --Čs. občané mohou navštívit Maďarsko jen 2x v roce a dostanou mizerné kapesné 750 forintů; loni to bylo 5.000 forintů. --13 čs. sociologů provedlo průzkum veřej. mínění; ve svob. volbách by komunisté dostali asi 15%.

* 11. 5. 1878, Kožlany, Čechy
† 20. 11. 1951, South Bend, Indiana, USA

Odešel do exilu třikrát. Po třetí už se domů nevrátil Vojta Beneš, český kantor, tribun lidu, starší (a povahou velice odlišný) bratr prezidenta republiky, zemřel v americkém exilu 20. listopadu 1951. Jen novým odchodem do ciziny unikl bojovný stálec mučednickému údělu Vojty Dundra a jiných čestných sociálních demokratů, které zničila nenávist patologické sedliny. Po celý život trnem v oku fašistům stejně jako komunistům, zemřel Vojta Beneš sice daleko od vlasti, ale jako svobodný muž. Nezlomen a nepokořen až do konce.

ČESKOSLOVENSKÝ SKAUTING Za bratrem Mauglim

MUDr. Jiří Kolominský-Maugli
1925-1986

18. června zemřel „bratr Maugli“ -- MUDr. Jiří Kolominský, zakladatel a vůdce skautského oddílu Německo-sever, spoluredaktor Stopy. Dr. Kolominský se narodil 16. prosince 1925 v Praze; do skautského hnutí přišel jako včelce už v roce 1936 na Slovensku. Po válce se zúčastnil jako sborový tajemník organizování I. skautského sněmu v Žilíně, kde byl založen Slovenský Junák. V junáckých aktivitách pokračoval i po návratu do Čech až do zákazu hnutí. Lékař Jiří Kolominský byl před odchodem do exilu ředitelem Výzkumného ústavu pro balneologii v Karlových Varech. Na jaře 1968 se dává jako lékař k dispozici náčelnictvu v Praze a zapojuje se do obnovení skautské činnosti jako vůdce smečky včel. Ale už záhy po invazi emigruje s rodinou do Německa. Působí nejprve blízko Frankfurtu a potom až do své smrti ve vestfálském Bad Oeyenhausenu. Bratr Maugli byl autorem mnoha článků v exilových a jiných časopisech, organizátorem naší účasti na 15. světovém jamboree v Kanadě, členem Evropské rady. V roce 1984 byl zvolen evropským náčelníkem Českého a slovenského exilového skautingu a v této funkci působil o dva roky později. Svou práci vykonával svědomitě, moudře a obětavě. Padl jako voják: ve skautském kroji na zpáteční cestě ze svačedního roveřmoutu.

-Cipe-

Nechodíte do školy?
Nemáte zaměstnání?
Jste mladší 25 let?
Neztrácejte naději!
Jestliže budete chtít,
zaplatíme vám výuku
po dobu jednoho
roku bez ztráty
zaměstnání.
Zavolejte
zdarma:
1-800-387-0777.

FUTURES

Zapracování mládeže v Ontariu do zaměstnání

Ministry of
Skills Development
 Ontario
Minister, Hon. Gregory Sorbara
Premier, Hon. David Peterson

NEZAPOMENUTELNÝ VEČER

V pátek dne 24. října 1986 byl v budově Spojených národů v New Yorku slavnostní banket na počest dr. Jána Papánka a jeho 90. narozenin. Byla to událost mimořádného významu nejen proto, že jubilat symbolizuje kontinuitu svobodného a demokratického Československa a náš třetí odboj, ale také proto, že tolik významných jednotlivců se sešlo, aby jubilantovi blahopřáli k významnému životnímu jubileu; byli mezi nimi Američané, Češi a Slováci skoro ze všech zemí svobodného světa, svobodní Vietnamci a Kambodžané, diplomaté a jiní. Z Kanady tam byli Rudolf Fraštacký, V.M. Kaván a Mirko Janeček, zástupce Amerického Fondu. Posledně jmenovaný viděl dr. Papánka prvně dne 13. listopadu 1948, kdy přišel mezi čs. studenty-uprchlíky do lágru Jägerhof v záp. Německu. /Vyhlášku o návštěvě podepsal Camp Leader dr. Vlad. Hořák, účastník banketu v r. 86./ Tehdy bylo dr. Papánkovi pouhých 58 let a ti, kteří ho tenkrát slyšeli mluvit o tradici 20. října 1918, si pamatují, že mluvil střízlivě a předpovídal dlouhý a tvrdý exil. Tehdy byla ovšem pozornost všech spíš zaměřena na výhledy další emigrace, přednostně do zámoří. Když nemohl být po únoru 48 mezinárodním diplomatem, založil dr. Papánek organizaci, která pomohla doslova tisícům uprchlíků, hlavně z komunisty zotročeného Československa a z Vietnamu. Americký Fond se stal symbolem naděje pro mnohé. Večer zahájil Jan H. Pokorný, předseda správní rady AFCR; po něm krátce promluvil p. Edwin J. Wesely, předseda organizace CARE. Modlitbu před večerí pronesla Rev. Anna Kalandová. Po večerí následoval projev zástupce americké vlády a všichni přítomní s radostí přijali znění dopisu prezidenta Reagana, který p. English přečetl. Došlé pozdravy a telegramy přečetla jednatelka správní rady AFCR, pí. Martha Sharp Coganová. Kulturním vyvrcholením večera bylo vystoupení klavírního virtuosa světové úrovně Rudolfa Firkušného. Uznání čs. exilu a Rady svobodného Československa tlumočil ve svém projevu dr. Mojmir Povolný. Ředitel AFCR v záp. Evropě, se sídlem v Mnichově, František Meloun, ve svém anglickém projevu zhodnotil práci jubilanta a tlumočil díky všech, kterým Americký Fond pomohl; tlumočil pozdravy pracovníků AFCR z Vídně, Paříže a Říma. Ota Koutný předal jubilantovi zlatou Masarykovu medaili od krajanů v Rakousku a Mirko Janeček v doprovodu Jára Kohouta mu předal zlatou skautskou lilii jménem čs. skautů a skautek v exilu. Dojemný český projev měl MUDr. Karel Steinbach a nakonec jubilat vystižnými slovy se s přítomnými rozloučil. Zdůraznil, že by nedokázal nic, nebýt jeho manželky Betky. MJ

Mezi řečníky slavnostního večera byl p. Richard D. English, Deputy Assistant Secretary of State, Washington, D.C. a Martha Sharp Coganová, Secretary, Board of Directors, AFCR.

Krásné Dvořákovy a Smetanovy skladby zahrál klavírní virtuos Rudolf Firkušný /vlevo/. Jeho partnerem na našem obrázku je major Miloš Knorr, M. B. E., důstojník 2. zahraničního odboje.

ČECHOSLOVÁCI v ZAHRAŇÍ

Díky L. Volkovi a jeho paní se vydavatel t.l. účastnil 26. 10. bohoslužeb našich krajanů v Astorii, NY /a sešel se po letech s býv. salesiánským knězem v Pardubicích dp. L. Vyorallem/ a oslavy 28. října v Českém Domově, rovněž v Astorii. Jenom namátkou několik jmen lidí, s kterými se sešel a byl přátelsky přijat: býv. parašutista Ant. Bartoš, JUDr. B. Bunža, Jára Kohout, básník Josef Tománek, dr. J. Pecháček, dr. Martin Kvetko, Libuše Drobílková, F. Slíva, Vlad. Bílek, Jan Petlička, manželé Paličkoví, D. Dvořák, Boh. Raposh, F. Daněk, Jar. Hanuš, J. Sukop, S. Kubiček, Helena Stachová, F. Jonáš, Jan Babinec, Věra Truhlářová, F. Kaňka, J. Minister, Miloš Ilias, A. Valuchek a dirigent znamenitého pěveckého sboru Miroslav Lebeda. Čestným hostem oslavy byl velitel kozáků v exilu gen. W.G. Glaskow. --20. 9. tomu bylo 8 let, co v NY zemřel dr. Michal Múdry. --Jaroslav Musílek vlastní znamenitou českou restauraci ve Strasbourgu, adresa: 14, rue de Zurich, tel. 35-62-87. --Col. J. N. Novák, MBE, má novou adresu: c/o Homes for Senior Citizens, Judd Avenue, Hammondville, NSW 2170, Australia. --6. 11 oslavil "86" známý skaut E. J. Štembera, zvaný Janošik. --23. 11. tomu bude rok, co odešel prof. Lom. --Jan Petlička byl vyznamenán v NY za čs. rozhlas. --Jaroslav Drobny, slavný tenista a hokejista, žije v Anglii. --Wald. Matuška vydal desku s nejlepšími písněmi. Objednávky možné zasláním US\$ 12:45 na adresu: De-Mar, P.O. Box 8596, Madeira Beach, FL 33738, USA. --5. 11. uplynulo 150 let od smrti K. H. Máchy. J. Fuchsová napsala k tomuto výročí pěknou báseň a nabízí publiku omezený počet knihy A. Vyskočila "Básník" za US\$ 10. Adresa: Framar Publishers, PO Box 66453, L. Angeles, CA 90066, USA. --Vlad. Kříž napsal pro "KL" článek "Eduard Ingridi a Kantuta". Otiskneme. --Středem pozornosti na banketu pro dr. Papánka byla skromná Jarmila Novotná. Mezi účastníky byl také Rev. F. Svoboda, býv. dragouni Voječch Jeřábek a dr. Karel Krása, býv. pražský restauratér Vařata, ing. Štefan Papánek, Martin Zapletal a dr. Jiří Opočenský z Paříže. /Celý program večera byl zachycen na pásku, kterou si vážní zájemci mohou objednat přes "KL" za režijní cenu \$ 10. /--L. Kopecká napsala pro "Voice of Auschwitz Survivors in Israel" recenzi knihy kan. autorů Abella a Tropera "None is Too Many, Canada and the Jews of Europe 1933-1948". --Moderní učebnice rusínského jazyka vyšla v USA. Objednávky zasláním US\$ 6:95 na adresu: Carpatho-Rusyn R. Centre, 355 Delano Pl., Fairview, NJ 07022, USA. Autorem je tor. prof. Paul R. Magocsi. --Paní Růžena Stránská má novou adresu: Amsterdam Nursing Home, Room 807B, 1060 Amsterdam Ave., New York, NY 10025, USA. Ráda uslyší od přátel. --Miloš Ilias se usadil v Beaverton, OR. --Knihu "Přesilovka" z pera V. Škutiny a V. Valenty, o zločinu na čs. hokejistech, lze objednat zasláním US\$ 13:50 na adresu: Z. Pražák, 1482 Larchmont Ave., Lakewood, OH 44107, USA. --Slavný Ples v Clevelandu bude 7. února 87. Debutantky se hlásí na č. 524-3331. --A. Řehák s paní se nevzdali naděje na emigraci do Kanady. Čekají v Římě. --V Paříži zemřel Artur London, 71. Ztrávil většinu svého života v nacistických a komunistických vězeních. --J. Kovaříček napsal pro "Hlas národa" zajímavý článek "Proč nejsem pro jednotu exilu". Zájemcům pošleme kopii. --Krajan V. Macek z Vídně byl zatčen a obviněn z vraždy am. krajana Lad. Holemáře. --Hosp. odborníky z řad nově příchozích z ČSSR hledá firma Delphic Assoc. Inc., 7700 Leesburg Pike, Suite 250, Falls Church, Va. 22043. Pošlete jim resumé. --V USA působí býv. ČSA piloti Ján Bodnár, Karel Hajda a Milan Gánovský. --Inž. J. Fránu zajímá život českého mořeplavce V. Valeše, 84, který zahynul na Atlantiku. --V San Mateo, CA, zemřel býv. čs. diplomat ve Švédsku dr. Julius Solar. Bylo mu 75 let.

KVALITNÍ MASA
*
DOMÁCÍ UZENINY
*
EVROPSKÉ LAHŮDKY

PARKLAND
MEAT PRODUCTS
ILJA
SANDA
7216 BLOOR WEST (u Rummymede)
TORONTO, ONT. M6S 1N4
TEL: 766-8338

Vnučka Jára Kohouta, sl. Sophia Kaňková, vstoupila po graduaci na Vassar College do amerického letectva. Absolvovala s úspěchem základní výcvik v San Antonio a nyní studuje na letecké základně v Mississippi komuni-kační obor. Dědeček je na svou vnučku právem hrdý.

Nezávazný odhad
hodnoty vašeho
domu, obchodu,
živnosti nebo jiné
nemovitosti
provede diskrétně
a zcela zdarma
George (Jiří)
Daneš

**Family
Trust**

Corporation Realtor

Tel. 439-1660 /anglicky/
266-1659 /česky/